

מתוך "מכתוב הסטטוס קוו" מאת פרופ' יוסי גולדשטיין- הארכיון הציוני:

ההסכמות העקרוניות בנוגע לענייני דת ומדינה, הנהוגות עד ימינו, נוסחו בשנת 1947 ב"מסמך הסטטוס קוו" בין הנהלת הסוכנות היהודית לבין הסתדרות "אגודת ישראל העולמית". בן גוריון פעל להגיע להסכמה עם "אגודת ישראל" במטרה להציג חזית אחידה מול האו"ם בדיונים על הקמת המדינה, וניסח את ההבנות שהושגו במכתב:

הנהלת הסוכנות מילאה את ידי החתומים מטה לנסח את עמדתה בשאלות אשר נקבעו בשיחה, והרינו מודיעים לכם בזאת את עמדת הנהלת הסוכנות:

א. שבת. ברור שיום המנוחה החוקי במדינה היהודית יהיה יום השבת, כמובן מתוך מחן רשות לנוצרים ובעלי דת אחרת לשבות ביום החג השבועי שלהם.

ב. כשרות. יש לאחוז בכל האמצעים הדרושים למען הבטיח, שבכל מטבח ממלכתי המכוון ליהודים יהיה מאכל כשר.

ג. אישות. כל חברי ההנהלה מעריכים את דצינות הבעיה וקשייה הגדולים, ומצד כל הגופים שהנהלת הסוכנות מייצגת, ייעשה כל מה שאפשר למען ספק בנידון זה את הצורך העמוק של שלומי הדת, למנוע חלילה חלוקת בית ישראל לשנים.

ד. חנוך. תובטח אבטונומיה מלאה של כל זרם בחנוך (אגב, משטר זה קיים גם בהסתדרות הציונית ובכנסת ישראל גם עכשו) ולא תהיה שום פגיעה מצד השלטון בהכרה הדתית ובמצפון הדתי של שום חלק בישראל. המדינה, כמובן, תקבע את המינימום של לימודי חובה, הלשון העברית, היסטוריה, מדעים וכדומה, ותפקח על מלוי מינימום זה, אבל חתן חופש מלא לכל זרם לנהל את החנוך לפי הכרתו ותרחק מכל פגיעה במצפון הדתי.

קראו וענו על השאלות:

- מהי ההחלטה שהתקבלה?
- האם היו התנגדויות להחלטה? מצד מי?
- באיזה אופן ההחלטה משקפת את תפיסת הממלכתיות?
- איך זה בא לידי ביטוי בישראל של היום?